

Socialnämndens plan för intern kontroll 2024

10

2023SOCN208

Socialnämnden

Datum
2024-02-05

Diarienummer
2023SOCN208 003

Socialnämndens plan för intern kontroll 2024

Förslag till beslut

Socialnämnden antar *Socialnämndens plan för intern kontroll 2024*.

Socialnämnden delger kommunstyrelsen *Socialnämndens plan för intern kontroll 2024*.

Sammanfattning av ärendet

Enligt reglementet för intern kontroll, antaget av kommunfullmäktige den 2 februari 2023 § 8, ska kommunens nämnder årligen upprätta en plan för intern kontroll.

Förvaltningen har genomfört en riskidentifiering där risker bedömts och värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts. Utifrån denna riskidentifiering har sedan ett antal riskområden valts ut för att vara föremål för intern kontroll, det vill säga en kontroll av att åtgärderna för att undanröja eller förebygga risken, fungerar som avsett. I socialnämndens plan för intern kontroll föreslås fem riskområden att kontrollera under 2024.

Den 12 december 2023 § 220 behandlades förvaltningens förslag till *Socialnämndens plan för intern kontroll 2024*. Socialnämnden beslutade att återremittera ärendet till förvaltningen för att komplettera riskområdet "Välfärdsbrottslighet" med en ny risk, "Risk för felaktiga utbetalningar av ekonomiskt stöd till personer". Förvaltningen har kompletterat planen för intern kontroll med en risk gällande felaktiga utbetalningar av ekonomiskt stöd till personer, samt en kontroll kopplad till risken att granska under 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 5 februari 2024
- Socialnämndens beslut 12 december 2023 § 220
- Socialnämndens plan för intern kontroll 2024, 5 februari 2024 - förslag

Ärendet

I reglementet för intern kontroll, som antogs av kommunfullmäktige den 2 februari 2023 § 8, beskrivs att kommunstyrelsen och nämnder med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- präglas ett gott omdöme och en god kultur.

Kommunens nämnder tar i enlighet med reglementet årligen fram en plan för intern kontroll. Planen utarbetas genom att förvaltningen genomför en riskidentifiering på sektors- och förvaltningsgemensam nivå. Att arbeta med åtgärder utifrån riskidentifieringen är en viktig del i verksamhetsplaneringen. Den interna kontrollen består i att följa upp de åtgärder som görs för att hantera, undanröja och förebygga risker och kontrollera att arbetet sker på ett korrekt sätt samt att rutiner fungerar.

Det är alltså viktigt att särskilja de två delarna; riskidentifieringen som är åtgärdsfokuserad och planen för intern kontroll som handlar om revision av existerande och genomförda åtgärder för att hantera risker.

Den 12 december 2023 § 220 behandlades förvaltningens förslag till *Socialnämndens plan för intern kontroll 2024*. Socialnämnden beslutade att återremittera ärendet till förvaltningen för att komplettera riskområdet ”Välfärdsbrottslighet” med en ny risk, ”Risk för felaktiga utbetalningar av ekonomiskt stöd till personer”. Förvaltningen har kompletterat *Socialnämndens plan för intern kontroll 2024* med en risk gällande felaktiga utbetalningar av ekonomiskt stöd till personer, samt en kontroll kopplad till risken att granska under 2024. Samtliga kontrollåtgärder som föreslås granskas under 2024 finns beskrivna i planen.

Riskidentifiering

Förvaltningen har genomfört en gemensam riskidentifiering genom att respektive sektors och stödfunktions ledningsgrupper har dokumenterat sin riskmiljö utifrån både gemensamma och enskilda verksamhetsprocesser. En prioritering av riskerna har därefter gjorts för att tydliggöra de risker som är mest aktuella att hantera. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att hantera, undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts.

De risker som anses vara kommunövergripande till sin karaktär, det vill säga risker som flera sektorer måste hjälpas åt för att hantera och de risker som anses vara så pass kritiska att de måste hanteras på en

kommunövergripande nivå, kom därefter att ligga till grund för en förvaltningsövergripande riskidentifiering.

Liksom ledningsgrupperna på sektorsnivå har även förvaltningsledningen gjort en riskidentifiering i syfte att ta fram en bild och prioritera de mest kritiska riskerna för kommunen.

Följande riskområden har framkommit som de viktigaste ur ett förvaltningsövergripande perspektiv:

Riskområde	Riskbeskrivning	Konsekvensbeskrivning
Kompetensförsörjning	Risk för brist på rätt kompetens, bland annat svårigheter att rekrytera och behålla medarbetare med adekvat utbildning, samt att ha tillgång till vikarier med rätt kompetens. Risken är särskilt stor för vissa yrkesgrupper så som pedagoger, socionomer och undersköterskor.	Vilket leder till svårigheter för verksamheten att leverera med önskad kvalitet och kapacitet, samt konsekvenser för arbetsmiljö och arbetsbelastning.
Välfärdsbrottslighet	Risk att leverantörer/entreprenörer/konsulter debiterar kommunen utifrån felaktiga uppgifter.	Vilket kan leda till ekonomisk påverkan för kommunen och/eller förtroendeskada
Välfärdsbrottslighet	Risk att medarbetare eller förtroendevalda fattar felaktiga myndighetsbeslut på grund av hot, påtryckningar eller otillbörlig påverkan.	Vilket kan leda till negativ påverkan på demokratiska beslutsprocesser, felaktiga beslut, skada för enskilda kommuninvånare, samt fysisk och psykisk ohälsa, sjukskrivningar för medarbetare.
Digitala system och säkerhet	Risk att system inte kan nås eller ligger nere, samt för bristande IT-säkerhet.	Vilket kan leda till att verksamhet inte kan bedrivas, att kommunen inte lever upp till serviceskyldighet mm. enligt lag, samt konsekvenser i form av driftstörning, dataläckage och dataförlust.
Skadegörelse på fastigheter	Risk för skadegörelse på fastigheter.	Vilket kan leda till oroligheter ute i lokalerna,

		mindre pengar till underhåll av byggnader.
Barns delaktighet och inflytande	Risk för brister i barns delaktighet och inflytande.	Vilket kan leda till att barns synpunkter inte beaktas, vilket innebär brott mot barnkonventionen.
Inköp och upphandling	Risk för bristande kunskaper inom inköp och upphandling	Vilket kan leda till felaktiga inköp, upphandlingar och direktupphandlingar, samt att ramavtal inte följs.
Taxor och avgifter	Risk för felaktig tillämning av taxor och avgifter.	Vilket leder till intäktsbortfall för kommunen, felaktig debitering, skada för enskild kommuninvånare.

I den riskidentifiering som sektorn för socialtjänst genomförde identifierades följande risker som de viktigaste ur sektorns perspektiv:

- Kompetensförsörjning
- Konsekvenser av omställning god och nära vård
- Barns delaktighet och inflytande

Det finns riktlinjer, arbetssätt och rutiner inom samtliga ovanstående riskområden för att hantera, förebygga eller undanröja riskerna. Bedömningen är att dessa åtgärder kan förstärkas och vidareutvecklas, i vissa fall behöver även helt nya åtgärder vidtas. Arbetet med att genom åtgärder hantera dessa och sektorns egna riskområden beskrivs i sektorsplanen som tas fram av respektive sektor och stödfunktion.

Plan för intern kontroll

Förvaltningen har utgått från ovan nämnda riskidentifiering och gjort en bedömning av vilka riskområden vars åtgärder är mest angelägna att granska närmare genom intern kontroll. Det är inte samtliga ovan nämnda riskområdena som blir föremål för intern kontroll, detta utifrån en bedömning av de åtgärder som finns på plats eller ska införas.

Förvaltningen föreslår att följande fem riskområden granskas genom kontrollåtgärder under 2024:

1. Välfärdsbrottslighet
2. Digitala system och säkerhet
3. Barns delaktighet och inflytande
4. Inköp och upphandling
5. Kompetensförsörjning

Fyra av dessa riskområden föreslås granskas av såväl kommunstyrelsen som nämnderna då de är kommunövergripande till sin karaktär. För socialnämnden föreslås att även riskområdet kompetensförsörjning granskas under 2024.

Riskområdena hot och otillbörlig påverkan (ingår som en del i området välfärdsbrottslighet), IT-säkerhet och inköp och upphandling, följs upp under 2023. Förvaltningen bedömer dessa områden som viktiga att fortsätta följa upp då de är centrala riskområden för kommunen. Se den bilagda planen för mer information om riskområdena.

När planen antagits kommer respektive ansvarig chef att planera och genomföra kontroller för att granska respektive riskområde. I de fall brister upptäcks kommer verksamheterna få i uppdrag att ta fram och implementera åtgärder för att hantera riskerna. En uppföljning av plan för intern kontroll 2024 redovisas till nämnden under våren 2025, i samband med redovisning av socialnämndens verksamhetsberättelse för 2024.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen bedömer att förslaget till beslut inte medför ekonomiska konsekvenser.

Pia Alhäll
Kommundirektör

Birgitta Flärdh
Utvecklingschef

Sammanträdesdatum
2023-12-12

§ 220

Dnr 2023SOCN208

Socialnämndens plan för intern kontroll 2024

Beslut

Socialnämnden återremitterar ärendet till förvaltningen för att lägga till risken för felaktiga utbetalningar av ekonomiskt stöd till personer, läggs till under begreppet välfärdsbrottslighet.

Sammanfattning av ärendet

Enligt reglementet för intern kontroll, antaget av kommunfullmäktige den 2 februari 2023 § 8, ska kommunens nämnder årligen upprätta en plan för intern kontroll.

Förvaltningen har genomfört en riskidentifiering där risker bedömts och värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts. Utifrån denna riskidentifiering har sedan ett antal riskområden valts ut för att vara föremål för intern kontroll, det vill säga en kontroll av att åtgärderna för att undanröja eller förebygga risken, fungerar som avsett. I socialnämndens plan för intern kontroll föreslås fem riskområden att kontrollera under 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 15 november 2023
- Socialnämndens plan för intern kontroll 2024, 15 november 2023

Förslag till beslut på sammanträdet

Tommy Brundin (M) föreslår med instämmande av Kajsa Lackovic (S), Jonas Andersson (S), Birgitta Berntsson (S) och Marie Davidsson (V) att socialnämnden återremitterar ärendet till förvaltningen för att lägga till risken för felaktiga utbetalningar av ekonomiskt stöd till personer, läggs till under begreppet välfärdsbrottslighet.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om socialnämnden bifaller förslaget och finner att så sker.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Plan för intern kontroll 2024

Socialnämnden

Intern kontroll

En god intern kontroll är en viktig faktor för att säkerställa att verksamheten och den finansiella rapporteringen fungerar på ett tillfredsställande sätt. I reglementet för intern kontroll, som antogs av kommunfullmäktige den 2 februari 2023, § 8, ska nämnden med rimlig grad av säkerhet säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- har ett gott omdöme och en god kultur.

Förvaltningen har genomfört en riskidentifiering där sannolikhet och konsekvens har bedömts av rådande riskmiljö, både på sektorsnivå och förvaltningsövergripande nivå. Utifrån denna risk- och väsentlighetsanalys har följande plan tagits fram. Planens syfte är tudelat, dels ska den bidra till att undanröja osäkerheten om riskerna existerar och dels är det att upptäcka de brister som finns och åtgärda dessa.

Planen kommer följas upp i samband med verksamhetsberättelse för 2024.

Plan för intern kontroll 2024

Risk	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga rutiner och åtgärder	Kontroller	Ansvarig
Välfärdsbrottslighet	Risk att medarbetare eller förtroendevalda fattar felaktiga myndighetsbeslut på grund av hot, påtryckningar eller otillbörlig påverkan.	16	<p>Kommunen har en handlingsplan vid hot och våld, samt policy mot muta och bestickning för anställda och förtroendevalda. Ökad kontroll i samband med anställning. Samarbete med fackliga organisationer. Utbildning sker för politiker inför varje mandatperiod. Särskild utbildning denna mandatperiod om rollerna - chefer och politiker, samt utbildning från SKR om hot och hat. Digital utbildning för medarbetare - "I allmänhetens tjänst" om hur det är att arbeta i en politisk styrd organisation.</p> <p>I vissa verksamheter arbetas med metoder för att säkerställa lika beslut oavsett handläggare.</p> <p>Förekomsten av hot, våld och trakasserier följs upp i samband med medarbetarundersökningen som genomförs vartannat år.</p>	Kontroll av kännedom om vad som ska göras om risken inträffar. Kontrollen genomförs genom en enkät till slumpmässigt utvalda medarbetare inom hela förvaltningen.	Personalchef
Inköp och upphandling	Risk för bristande kunskaper inom inköp och upphandling.	15	<p>Utbildning och rutiner som stöttar. Kategoristyrnings projekt pågår.</p> <p>Under 2023 granskas stora upphandlingar som görs av verksamheter, men som genomför upphandlingar sällan, detta kontrolleras genom stickprov.</p>	Kontroll av direktupphandlingar inom samtliga sektorer genom stickprov.	Ekonomichef

Risk	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga rutiner och åtgärder	Kontroller	Ansvarig
Kompetensförsörjning	Risk för brist på rätt kompetens, bland annat svårigheter att rekrytera och behålla medarbetare med adekvat utbildning, samt att ha tillgång till vikarier med rätt kompetens. Risken är särskilt stor för vissa yrkesgrupper så som pedagoger, socionomer och undersköterskor.	15	Strategiskt arbete med kompetensförsörjning och arbetsgivarvarumärke pågår. Åtgärder pågår inom sektorerna till exempel i form av samverkan via GR, samverkan med fackliga organisationer, språkkombudsutbildningar och vårdintroduktionsprojekt massflyktingar.	Kontroll av tillgången till timvikarier i verksamheterna. Kontrollen genomförs genom granskning av statistik från bemanningseenheten som visar om verksamheterna får vikarier i den utsträckning de behöver.	Sektorchef för socialtjänst
				Kontroll av att rutiner för annonsering och rekrytering efterföljs, genom att göra stickprov gällande rekryteringar av socionomer och undersköterskor.	Sektorchef för socialtjänst
				Kontroll av andel anställningsbara personer efter avslutat vårdintroduktionsprojekt.	Sektorchef för socialtjänst
Barns delaktighet och inflytande	Risk för brister i barns delaktighet och inflytande.	12	Arbete med policy för barnrätt pågår. Förvaltningsgemensamt arbete med implementering och tillämpning av barnkonventionen som leds av en utsedd barnrättssamordnare. Metoder för barnkonsekvensanalys, samt checklista inför beslut som berör barn finns framtaget.	Granskning av barns delaktighet i ärenden som lyfts till politisk behandling som bedöms ska innehålla beskrivning av barnperspektiv/konsekvenser för barn.	Utvecklingschef
Välfärdsbrottslighet	Risk att leverantörer/entreprenörer/konsulter debiterar kommunen utifrån felaktiga uppgifter.	12	Attestreglemente och rutiner för fakturahantering. Utbildning och information ges till chefer.	Granskning av att inga flaggade leverantörer används.	Ekonomichef
				Granskning av att fakturamottagare granskar konsulter tidsredovisning, genom stickprov av konsultinköp.	Ekonomichef

Risk	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga rutiner och åtgärder	Kontroller	Ansvarig
Digitala system och säkerhet	Risk att system inte kan nås eller ligger nere, samt för bristande IT-säkerhet.	 12	Kontinuitetsplaner ska finnas. Vid implementation ska säkerhet alltid beaktas. Ett arbete har gjorts av att sätta behörighetsstrukturer och kontrollera hur rättigheter delas ut.	Stickprovskontroll av kontinuitetsplaner för IT-system inom olika sektorer.	Sektorchef för teknik och förvaltningsstöd
Välfärdsbrottslighet	Risk för felaktiga utbetalningar av ekonomiskt stöd till personer.	 8	Egenkontroller av utbetalt försörjningsstöd genomförs kontinuerligt. Tydlig processkartläggning av bidragsprocessen har genomförts under 2023.	Kontroll av att utredningen som ligger till grund för utbetalningen är fullständig samt att utbetalningen är korrekt genom stickprov.	Sektorchef för socialtjänst